

SV17

Franz Schubert
FRANZ SCHUBERT
1797 - 1828

10

KATE ROYAL, soprano
MALCOLM MARTINEAU, piano
DIVENDRES 25 D'AGOST, 21:30 h

Vocalise-étude, de Gabriel Fauré (1906)

Liederkreis, op. 39, de Robert Schumann (1840)

In der Fremde
Intermezzo
Waldesgespräch
Die Stille
Mondnacht
Schöne Fremde
Auf einer Burg
In der Fremde
Wehmut
Zwielicht
Im Walde
Frühlingsnacht

Maria Stuart, de Johann Rudolf Zumsteeg (1797)

Gedichte der Königin Maria Stuart, op. 135, de Robert Schumann (1852)

Abschied von Frankreich
Nach der Geburt ihres Sohnes
An die Königin Elisabeth
Abschied von der Welt
Gebet

Mélodies de Gabriel Fauré

Prison, op. 83/1 (1894)
Toujours, op. 21/2 (1878)
Automne, op. 18/3 (1878)

Lieder de Robert Schumann

Hochländers Abschied op.25/13 (1840)
Hochländisches Wiegenlied, op. 25/14 (1840)
Muttertraum, op.40/2 (1840)
Allnächtlich im Träume, op. 48/14 (1840)
Alte Laute, op.35/12 (1840)
Geisternähe, op.77/3 (1850)
Mein schöner Stern, op 101/4 (1849)

SCHUBERTÍADA
VILABERTRAN
25 ANYS

17.03. – 21.04.18 internationales musikfestival heidelberger frühling

»NEULAND.LIED«

De dijous 12 a diumenge 15 d'abril de 2018

Aquest festival de *lied* inclòs a la *Heidelberger Frühling* és únic en el panorama musical alemany: un espai obert a noves idees, un laboratori per al futur del *lied*. Als recitals de format tradicional amb cantants d'excepció com Mark Padmore s'hi afegeixen en l'edició del 2018 programes fascinants amb els cicles més coneguts de 1840, el *Liederjahr* de Robert Schumann: en un concert escenificat, *Dichterliebe* compartirà espai amb un cicle de temàtica amorosa del segle XXI; en un concert sobre l'efímer es trobaran *Frauen-Liebe und Leben* i música antiga anglesa; el *Liederkreis*, op. 39 serà interpretat amb improvisacions vocals, i *lieder* de Schumann en estil antic dialogaran amb Johann Sebastian Bach... El viatge a Heidelberg, la ciutat del *lied*, és una expedició per a persones curioses!

El programa es publicarà a l'octubre. Reserveu-lo ara a www.heidelberger-fruehling.de i el rebreu de franc a casa vostra.

KATE ROYAL

Nascuda a Londres, Kate Royal va estudiar a la Guildhall School of Music and Drama i al National Opera Studio. Els seus premis inclouen el Premi Kahtleen Ferrier 2004, el Premi John Christie 2004 y el Premi Jove Artista de la Royal Philharmonic Society. Ha cantat els papers de Mariscala (*Der Rosenkavalier*), Pamina (*Die Zauberflöte*), Micaela (*Carmen*), cor femení (*The Rape of Lucretia*), Donna Elvira (*Don Giovanni*), Comtessa (*Le nozze di Figaro*), institutriu (*The Turn of the Screw*), Helena (*A Midsummer Night's Dream*), Poppea (*L'Incoronazione di Poppea*) i

Miranda (*The Tempest*). Va fer el seu debut a la Metropolitan Opera com a Euridice (*Orfeo ed Euridice*) i hi va tornar com a Micaela (*Carmen*). Igualment, ha cantat concert i oratori i ha fet recitals per tot Europa i Nord Amèrica, i entre els seus enregistraments hi ha el *Liederkreis*, op. 39 amb Graham Johnson per a Hyperion i el disc *A Lesson in Love* amb Malcolm Martineau.

Kate Royal debuta avui a la Schubertiada a Vilabertran; va debutar a la Schubertiada a Barcelona l'any 2007.

MALCOLM MARTINEAU

Nascut a Edimburg, estudia al S. Catharine's College i al Royal College of Music. Reconegut com un dels grans acompanyants de piano de la seva generació, ha treballat amb la majoria dels cantants de *lied* més importants del món. Ha presentat en St. Johns Smith Square totes les cançons de Debussy i Poulenc, en el Wigmore Hall les obres de Britten i al Festival d'Edimburg la sèrie completa dels *lieder* de Wolf. Ha actuat als auditoris i festivals més importants d'Europa, així com al Carnegie Hall i l'Alice Tully de Nova York i l'Òpera de Sidney. Els seus nombrosos

enregistraments inclouen la integral de cançons de Fauré i Poulenc. El 2004 va ser anomenat Doctor Honoris Causa per la Reial Acadèmia Escocesa de Música i Art Dramàtic i en 2009 Pianista Acompanyant Internacional. El 2011 va ser el director artístic del Festival de *Lieder* de Leeds.

Malcolm Martineau va debutar a la Schubertiada a Vilabertran l'any 1995, hi tornà el 2015 i enguany hi participa per tercera vegada.

El cicle de cançons op. 39 de **Robert Schumann** es basa en una col·lecció de poemes de Joseph Eichendorff anomenada *Intermezzo*. També el segon poema que Schumann escull per al seu cicle es diu *Intermezzo*. Però per què *Intermezzi*? On són les obres principals, a les quals aquestes peces farien d'interludis? Tant l'*Intermezzo* d'Eichendorff com el de Schumann –com les peces per a piano que Brahms anomena també *Intermezzi*– s'inscriuen en una tendència del Romanticisme a tematitzar la vida de l'artista. Aquests *Intermezzi* representen aturades per reflexionar sobre la pròpia existència, la d'algú que es consagra a crear artefactes expressius i bells. Per això, el record i el pas del temps es troben al bell mig d'aquesta investigació sobre què vol dir viure per crear. El segon nucli temàtic del recital d'avui és un altre gran tema de la poesia i de la música del s. XIX: la inefabilitat, és a dir la impossibilitat d'arribar a expressar amb paraules les coses més importants.

Per encapçalar el recital, els nostres intèrprets han escollit el ***Vocalise-étude* de Gabriel Fauré**: com si volguessin posar un exemple perfecte d'aquesta inefabilitat romàntica. Una 'vocalització' (*vocalise*) no té text: tot el que expressa, ho transmet més enllà del filtre raonable de les paraules. El títol conté també una referència als *Estudis* per a piano de Chopin, i després de tants altres, com Liszt, Scriabin, Debussy, o Ligeti. On sota el pretext de treballar algun aspecte instrumental, el compositor fa una obra tant o més expressiva que les que no tenen cap pretensió funcional.

Tots dos temes, el d'allò indicible i el del pas del temps, es poden concretar en la dialèctica entre trobar-se a casa (*heim*) o a l'estranger (*in der Fremde*): entre el que era i el que és, entre el que sóc i el que és l'altre. L'estrangeria radical domina no només el ***Liederkreis* op. 39**, sinó tot el programa d'avui vespre, ja des dels títols de les cançons. Els símbols més freqüents són la nit i el capvespre (la foscor productiva); el vol dels ocells (llibertat, elevació); el Tu amorós com a desig inassolible de fusió; el bosc com a espai on la natura humana es pot revelar, o la caça com a símbol de llibertat però també de sexualitat agressiva.

Musicalment, Schumann recorre a la tradició per oferir correlats sonors al seu edifici poètic. Els arpegis amb què s'inicia la primera cançó del cicle són una referència a la corda polsada, un índex del gènere líric –el que s'acompanya de la lira–, és a dir el terreny de la intimitat, on tenen lloc les reflexions sobre el món interior. La síncopa que domina la segona cançó simbolitza la inefabilitat abans esmentada, que refusa l'esquema mètric regular. Com havien fet Schubert i Beethoven abans que ell, Schumann s'orienta amb la cançó estròfica tradicional –la que cantaven fins no fa gaire les padrines–, per fer-hi variacions, ara subtils, adés dràstiques. L'invent del *lied* romàntic és elevar a la categoria d'art contemporani un gènere popular, sense cap prestigi.

Una de les interferències que els compositors proposen per fer xocar amb la cançó tradicional és l'òpera. Els poemes narratius (romanços) es presten a la inclusió de recitatius, on es trenca el pols de la cançó, a favor d'una declamació emfàtica. P.e. a la tercera cançó, que té lloc enmig de les sonoritats de la trompa, símbol de la caça. Com a símbol musical del passat apareix de vegades el *stile antico*: el contrapunt imitatiu propi del motet del Renaixement.

Per exemple al n. 7, *En un castell*. El cicle culmina amb la *Nit de primavera*, una representació de l'èxtasi que sembla transcendir el terreny amorós per aproximar-se a la tradició mística.

La tràgica història de la reina Maria Stuart va interessar enormement la generació romàntica i pre-romàntica. Els poemes que s'atribueixen a la reina d'Escòcia serviren a autors com Schiller, que en va fer una tragèdia de gran influència, per representar una figura de l'Antic Règim que s'expressa en un to soprenentment contemporani. Primer es presenta la versió de **J. R. Zumsteeg**, en forma de recitatiu acompanyat i ària, i tot seguit el que havia de ser el darrer cicle de cançons de Schumann, *Poemes de la reina Maria Stuart op. 135* (1852). Les cinc cançons fan pensar en el cicle del mateix Schumann *Amor i vida femenins* (1840). Aquí com allà es representa el transcurs vital d'una dona, del bressol fins a la tomba, però des de dues perspectives radicalment diferents. En lloc de la vida burgesa del primer cicle, vista des de la proximitat i la senzillesa, aquí es tracta d'una individualitat reial i remota en el temps, llegendària i tràgica. Passant per alt els tres conflictius matrimonis de la reina Maria, els poemes comencen per la seva infantesa a França i culminen en la pregària d'abans de ser executada, passant per la maternitat i l'empresonament.

El recital torna a Fauré amb tres cançons aïllades: cadascuna pertany a un opus diferent. El que les agermana és l'atmosfera tardoral, índex del pas del temps i de la caducitat de la vida. Les *mélodies* de Fauré segueixen la tradició germànica de prioritzar la dicció del poema. El primer, on Verlaine equipara la vida sense plenitud amb una *Presó*, recorre a un acompanyament minimalista, fent-se eco d'una de les imatges del poema, la campana. En viu contrast, *Sempre* (Ch. Grandmougin) es basa en el *topos* de la *Tempesta* a què també fa referència el text. La 'tempesta' de l'òpera del s. XVIII, que passa a ser tempesta interior al segle romàntic, està històricament emparentada amb la representació musical del 'foc' a què al·ludeix la darrera estrofa. En tercer lloc, *Tardor* (A. Silvestre) recorre a la tradició ondulant que, en tantes cançons de Schubert, representa l'aigua o el rierol, com als "torrents" que flueixen per la primera estrofa.

Finalment, una selecció de cançons de Schumann insisteix en la temàtica tardoral i espiritual. Els dos primers textos són de Robert Burns, patriota escocès. El primer utilitza el 'galop' com a símbol musical de natura i de llibertat; el segon podria contenir alguna al·lusió irònica a l'actualitat política, quan es fa esment del "petit Donald", imatge "del gran Ronald", i se l'encoratja a robar. El *Somni de mare* tracta el son de l'infant en un to elegíac que esdevé sinistre: la mort ja vetlla la nova vida, de la finestra estant. A *Cada nit en somnis* (Heine), una jove rossa podria simbolitzar el secret de la poesia, que només es revela somiant, i no es pot traslladar al món diürn. Les tres últimes cançons són variacions sobre un mateix tema. Primer, un *Vell llaüt* recorda (J. Kerner) al poeta el temps de la joventut. La música s'amaga darrera la referència a l'himne i renuncia a tot pols, per indicar el món espiritual, "l'àngel" de l'últim vers. En segon lloc, *Proximitat espiritual* tradueix, a la primera estrofa, la imatge de l'aire amb un acompanyament 'líquid', i a la segona, els "sons de l'arpa" amb arpegjis. *Estel meu bell* (F. Rückert) és un nou himne profà, dedicat alhora a l'amor i a la creació poètica. Significativament, el cant no clou cap de les dues estrofes: és el piano, símbol de la veu de l'esperit, el que tanca la frase musical.

ROBERT SCHUMANN (1810- 1856)

LIEDERKREIS (Joseph von Eichendorff)

In der Fremde

Aus der Heimat hinter den Blitzen rot
Da kommen die Wolken her,
Aber Vater und Mutter sind lange tot,
Es kennt mich dort keiner mehr.

Wie bald, wie bald kommt die stille Zeit,
Da ruhe ich auch, und über mir
Rauschet die schöne Waldeinsamkeit
Und keiner kennt mich mehr hier.

Intermezzo

Dein Bildnis wunderselig
Hab ich im Herzensgrund,
Das sieht so frisch und fröhlich
Mich an zu jeder Stund.

Mein Herz still in sich singet
Ein altes, schönes Lied,
Das in die Luft sich schwinget
Und zu dir eilig zieht.

Waldgespräch

Es ist schon spät, es wird schon kalt,
Was reißt du einsam durch den Wald?
Der Wald ist lang, du bist allein,
Du schöne Braut! Ich führ dich heim!

“Groß ist der Männer Trug und List.
Vor Schmerz mein Herz gebrochen ist,
Wohl irrt das Waldhorn her und hin,
O flieh! Du weißt nicht, wer ich bin.”

So reich geschmückt ist Roß und Weib,
So wunderschön der junge Leib,
Jetzt kenn ich dich – Gott steht mir bei!
Du bist die Hexe Lorelei.

“Du kennst mich wohl – von hohem Stein
Schaut still mein Schloß tief in den Rhein,
Es ist schon spät, es wird schon kalt,
Kommst nimmermehr aus diesem Wald!”

CERCLE DE LIEDER

A l'estranger

Venen núvols vermells per les llampades
des de la meva pàtria,
però el pare i la mare són morts fa temps,
i allà ja no em coneix ningú.

Molt aviat, ai, vindran els temps tranquils,
quan també jo reposaré, i murmurarà
sobre meu la bella solitud del bosc,
i ací no em coneixerà tampoc ningú.

Intermezzo

La teva imatge meravellosa
la porto al fons del cor;
em mira en tot moment
amb frescor i alegria.

Entona, silenciós, el meu cor
una antiga i bella cançó,
que s'eleva pels aires
i corre veloç cap a tu.

Conversa en el bosc

És ja tard i fa fred,
per què cavalques solitària pel bosc?
El bosc és gran i tu estàs sola,
oh bella núvia! T'acompanyaré fins a casa!

“Grans són les mentides i els enganys dels homes,
el meu cor està destrossat pel dolor.
Sonen ací i allà trompes de caça,
fuig, tu no saps qui sóc!”

Un cavall i una dona amb tan rics ornaments,
una figura tan jove i meravellosa,
ara et reconec... Déu m'agafi confessat!
Ets la bruixa Lorelei!

“Em coneixes bé... des d'aquella alta roca
el meu castell mira silenciós cap al Rin.
És ja tard i fa fred,
mai més sortiràs d'aquest bosc!”

TEXTOS

Die Stille

Es weiß und rät es doch keiner,
Wie mir so wohl ist, so wohl!
Ach, wüßt es nur Einer, nur Einer,
Kein Mensch es sonst wissen sollt!

So still ist 's nicht draußen im Schnee,
So stumm und verschwiegen sind
Die Sterne nicht in der Höhe,
Als meine Gedanken sind.

Ich wünscht, ich wäre ein Vöglein
Und zöge über das Meer,
Wohl über das Meer und weiter,
Bis daß ich im Himmel wär!

Mondnacht

Es war, als hätt der Himmel
Die Erde still geküßt,
Daß sie im Blütenschimmer
Von ihm nun träumen müßt.

Die Luft ging durch die Felder,
Die Ähren wogten sacht,
Es rauschten leis die Wälder,
So sternklar war die Nacht.

Und meine Seele spannte
Weit ihre Flügel aus,
Flog durch die stillen Lande,
Als flöge sie nach Haus.

Schöne Fremde

Es rauschen die Wipfel und schauern,
Als machten zu dieser Stund
Um die halbversunkenen Mauern
Die alten Götter die Rund.

Hier hinter den Myrtenbäumen
In heimlich dämmernder Pracht,
Was sprichst du wirr wie in Träumen
Zu mir, phantastische Nacht?

Es funkeln auf mich alle Sterne
Mit glühendem Liebesblick,
Es redet trunken die Ferne
Wie von künftigem, großem Glück!

La calma

Ningú no pot saber ni endevinar
que feliç em sento, que feliç!
Ah, que només ho sàpiga una, només una,
i ningú més ho ha de saber!

Tan tranquil·la no està a fora la neu,
ni tan callades i silencioses
les estrelles en les altures,
com ho estan els meus pensaments.

M'agradaria ser un ocellet
i volaria per sobre els mars,
ben per sobre els mars i més enllà,
fins que arribés al cel!

Nit de lluna

Era com si el cel
hagués besat silenciós la terra,
i entre les flors il·luminades,
ella somniés ara en ell.

La brisa passà pels camps,
les espigues s'ondularen suaument,
mormolaven baixet els boscos,
estrellada i clara era la nit.

I la meva ànima
desplegà les amples ales
i sobrevolà les tranquil·les terres,
com si volés cap a casa.

Bella llunyania

Murmuren els ramatges i s'estremeixen
com si en aquesta hora
fessin la seva ronda els antics déus
al voltant de murs mig enderrocats.

Darrera d'aquests matolls de murtra,
en la misteriosa esplendor del capvespre,
què em dius, fantàstica nit,
confús, talment un somni?

Brillen per a mi totes les estrelles,
amb ardorosa mirada d'amor;
exaltada, em parla la llunyania
d'una futura gran felicitat!

TEXTOS

Auf einer Burg

Eingeschlafen auf der Lauer
Oben ist der alte Ritter;
Drüber gehen Regenschauer,
Und der Wald rauscht durch das Gitter.

Eingewachsen Bart und Haare,
Und versteinert Brust und Krause,
Sitzt er viele hundert Jahre
Oben in der stillen Klause.

Draußen ist es still und friedlich,
All sind ins Tal gezogen,
Waldesvögel einsam singen
In den leeren Fensterbogen.

Eine Hochzeit fährt da unten
Auf dem Rhein im Sonnenscheine,
Musikanten spielen munter,
Und die schöne Braut, die weinet.

In der Fremde

Ich hör die Bächlein rauschen
Im Walde her und hin,
Im Walde, in dem Rauschen
Ich weißt nicht, wo ich bin.

Die Nachtigallen schlagen
Hier in der Einsamkeit,
Als wollten sie was sagen
Von der alten, schönen Zeit.

Die Mondesschimmer fliegen,
Als sah ich unter mir
Das Schloß im Tale liegen,
Und ist doch so weit von hier!

Als müßte in dem Garten,
Voll Rosen weiß und rot,
Meine Liebste auf mich warten,
Und ist doch lange tot.

En un castell

Endormiscat en el seu aguait
està allà dalt el vell cavaller;
cau del cel una xarbotada
i el bosc murmura entre les reixes.

Amb molta barba i els cabells llargs,
i petrificats el pit i la gorgera,
està assegut des de fa cents d'anys
a dalt, en la tranquil·la cel·la.

A fora hi ha silenci i pau,
tots han marxat a la vall;
canten solitaris els ocells del bosc
en les arcades buides de les finestres.

Passa allà al fons un seguici nupcial,
pel Rin il·luminat pel sol,
els músics toquen, alegres,
i la bella núvia, plora.

Lluny

Sento murmurar el rierol
pel bosc, ací i allà;
malgrat el bosc i els murmuris
no sé on sóc.

Canten els rossinyols
en aquesta solitud,
com si em volguessin recordar
els bells temps passats.

Vola la claror de la lluna
com si veiés als meus peus
el castell que s'alça en la vall,
i tanmateix està molt lluny d'ací!

Com si en el jardí
ple de roses blanques i roges,
m'esperés la meva estimada,
i tanmateix ja fa molt de temps que és morta!

TEXTOS

Wehmut

Ich kann wohl manchmal singen,
Als ob ich fröhlich sei,
Doch heimlich Tränen dringen,
Da wird das Herz mir frei.

Es lassen Nachtigallen,
Spielt draußen Frühlingsluft,
Der Sehnsucht Lied erschallen
Aus ihres Kerkers Gruft.

Da lauschen alle Herzen,
Und alles ist erfreut,
Doch keiner fühlt die Schmerzen,
Im Lied das tiefe Leid.

Zwielicht

Dämmerung will die Flügel spreiten,
Schaurig rühren sich die Bäume,
Wolken ziehn wie schwere Träume –
Was will dieses Graun bedeuten?

Hast ein Reh du lieb vor andern,
Laß es nicht alleine grasen,
Jäger ziehn im Wald und blasen,
Stimmen hin und wieder wandern.

Hast du einen Freund hienieden,
Trau ihm nicht zu dieser Stunde,
Freundlich wohl mit Aug und Munde,
Sinnt er Krieg im tück'schen Frieden.

Was heut müde gehet unter,
Hebst sich morgen neugeboren.
Manches bleibt in Nacht verloren –
Hüte dich, bleib wach und munter!

Melangia

A vegades puc molt bé cantar
com si estigués content,
mentre em cauen furtives llàgrimes
que alliberen el meu cor.

Quan a fora juga la brisa primaveral,
deixen sentir els rossinyols
un cant de melangia
des del fons de les seves gàbies.

Llavors el senten tots els cors
i tot s'omple de joia,
però ningú sent el dolor
i la profunda pena de la cançó.

Mitja llum

El capvespre estén les seves ales,
els arbres s'agiten lúgubrement,
passen els núvols com uns malsons...
què vol dir aquesta angoixa?

Si estimes un cérvol més que als altres,
no el deixis pasturar tot sol.
Arriben caçadors plegats al bosc
tocant els seus corns i després se'n van.

Si tens un amic en aquest món,
no hi confiïs en aquest moment.
Malgrat els ulls i les paraules amicals,
en la pau insidiosa pensa en la guerra.

El que avui desapareix cansat,
s'aixecarà demà renovat.
Però molt es perd en la nit...
Preserva't, i vetlla ben despert!

TEXTOS

Im Walde

Es zog eine Hochzeit den Berg entlang,
Ich hörte die Vögel schlagen,
Da blitzten viel Reiter, das Waldhorn klang,
Das war ein lustiges Jagen!

Und eh' ich's gedacht, war alles verhallt,
Die Nacht bedecket die Runde,
Nur von den Bergen noch rauschet der Wald
Und mich schauert im Herzensgrunde.

Frühlingsnacht

Überm Garten durch die Lüfte
Hört ich Wandervogel ziehn,
Das bedeutet Frühlingsdüfte,
Unten fängts schon an zu blühn.

Jauchzen möchte ich, möchte weinen,
Ist mir's doch, als könnt's nicht sein!
Alte Wunder wieder scheinen
Mit dem Mondesglanz herein.

Und der Mond, die Sterne sagen's,
Und in Träumen rauscht's der Hain,
Und die Nachtigallen schlagen's:
Sie ist Deine, sie ist dein!

En el bosc

Passà per la muntanya un seguici nupcial,
sentia cantar els ocells,
brillaren molts cavallers, sonà el corn de caça,
era una alegre cacera!

I abans del que em pensava, tot s'esvai,
i la nit cobrí tot el voltant.
Només murmurava el bosc en la muntanya
i em vaig esgarriar fins al fons del meu cor.

Nit de primavera

Pels aires del jardí
sento passar els ocells migratoris,
això vol dir efluvis de primavera,
i que la terra comença a florir.

Voldria exultar de joia, voldria plorar!
Em sembla que no pot ésser veritat!
Reapareixen antigues meravelles
a la llum de la lluna!

I m'ho diuen la lluna i les estrelles,
m'ho murmuren en somnis els boscos,
m'ho canten els rossinyols:
és teva, és teva!

#taldiacomavui de l'any 1993, Brigitte Fassbaender i Wolfram Rieger interpretaven *Winterreise*, de Schubert, en aquesta mateixa església on som ara. Era el primer concert de la primera Schubertiada a Vilabertran!

SCHUBERTIADE 2018

SCHWARZENBERG

del 23 de juny a l'1 de juliol

del 25 d'agost al 2 de setembre

HOHENEMS

del 22 al 25 de març / del 28 d'abril al 5 de maig

del 12 al 15 de juliol / del 3 al 9 d'octubre

Recitals de lied Piotr Beczala, Daniel Behle, Ian Bostridge, Pavol Breslik, Camerata Musica Limburg, Rafael Fingerlos, Thomas Hampson, Günther Groissböck, Anja Harteros, Soile Isokoski, Christiane Karg, Julia Kleiter, Elisabeth Kulman, Christina Landshamer, Martin Mitterrutzner, Anne Sofie von Otter, Mauro Peter, Marlis Petersen, Christoph Prégardien, Julian Prégardien, Sophie Rennert, Anna Lucia Richter, André Schuen **Concerts de cambra** Apollon Musagète Quartett, Armida Quartett, Artemis Quartett, Belcea Quartet, Elias String Quartet, Hagen Quartett, Jerusalem Quartet, Mandelring Quartett, Minetti Quartett, Modigliani Quartett, Pavel Haas Quartett, Philharmonia Schrammeln, Quatuor Diotima, Quatuor Ebène, Schumann Quartett, Nicholas Angelich, Kit Armstrong, Gilbert Audin, Avi Avital, Alexander Bedenko, Lise Berthaud, Andrej Bielow, Adrian Brendel, Bence Bogányi, Gvantsa Buniatishvili, Khatia Buniatishvili, Renaud Capuçon, Gérard Caussé, Guillaume Chilleme, Stefan Dohr, Yann Dubost, Isang Enders, Valentin Erben, Tobias Feldmann, Ning Feng, Liza Ferschtman, Julia Fischer, David Fray, Martin Fröst, Marie-Elisabeth Hecker, Martin Helmchen, Gary Hoffman, Danjulo Ishizaka, Volker Jacobsen, Sharon Kam, Felix Klieser, Georgy Kovalev, Harriet Krijgh, Adrien La Marca, Gabriel Le Magadure, Sibylle Mahni, Elisabeth Leonskaja, Igor Levit, Paul Lewis, Uxia Martínez Botana, Aleksandar Madžar, Matthew McDonald, Paul Meyer, Sabine Meyer, Pascal Moragues, Edgar Moreau, Nils Mönkemeyer, Daniel Müller-Schott, Aaron Pilsan, Roland Pöntinen, Lizi Ramishvili, Lara Ruiz Ferreres, Lahav Shani, Nabil Shehata, Ksenija Sidorova, Baiba Skride, Lauma Skride, Antoine Tamestit, Kian Soltani, Carolin Widmann, Jörg Widmann **Recitals de piano** Kit Armstrong, Khatia Buniatishvili, Shani Diluka, Till Fellner, David Fray, Marc-André Hamelin, Elisabeth Leonskaja, Igor Levit, Paul Lewis, Francesco Piemontesi, Sir Andrés Schiff **Concerts amb orquestra** Cappella Andrea Barca, Sir Andrés Schiff, L'Orfeo Barockorchester, Michi Gaigg **Recital de poesia i música** Hans Sigi i Helmut Deutsch **Conferències / Converses sobre música** Alfred Brendel, Peter Gülke **Classes magistrals** Thomas Hampson, Wolfram Rieger

Informació i venda d'entrades

Schubertiade GmbH, P.O.Box 100, A-6845 Hohenems/Austria, Tel +43/(0)5576/72091
Fax +43/(0)5576/75450, E-Mail: info@schubertiade.at, www.schubertiade.at

JOHANN RUDOLF ZUMSTEEG (1760- 1802)

Friedrich Schiller

Maria Stuart

O Dank, Dank diesen freundlich grünen Bäumen,
Die meines Kerkers Mauern mir verstecken!
Ich will mich frei und glücklich träumen,
Warum aus meinem süßen Wahn mich wecken?
Umfängt mich nicht der weite Himmelsschoß?
Die Blicke, frei und fessellos,
Ergehen sich in ungemeßnen Räumen.
Dort, wo die grauen Nebelberge ragen,
Fängt meines Reiches Grenze an,
Und diese Wolken, die nach Mittag jagen,
Sie suchen Frankreichs fernen Ozean.
Eilende Wolken! Segler der Lüfte!
Wer mit euch wanderte, mit euch schiffte!
Grüßet mir freundlich mein Jugendland!
Ich bin gefangen, ich bin in Banden,
Ach, ich hab keinen andern Gesandten!
Frei in Lüften ist euren Bahn,
Ihr seid nicht dieser Königin untertan.

Dort legt ein Fischer den Nachen an!
Dieses elende Werkzeug könnte mich retten,
Brächte mich schnell zu befreundeten Städten.
Spärlich nährt es den dürftigen Mann.
Beladen wollt' ich ihn reich mit Schätzen,
Einen Zug sollt' er tun, wie er keinen getan,
Das Glück sollt' er finden in seinen Netzen,
Nähm er mich ein in den rettenden Kahn.

Maria Estuard*

Oh, gràcies! Gràcies a aquests amables arbres verds
que m'amaguen els murs de la meva presó!
Vull somiar-me lliure i feliç,
per què despertar-me de la meva dolça fantasia?
És que no m'acull la vasta volta del cel?
La mirada, lliure i sense lligams,
es perd en l'espai immensurable.
Allà on les grises muntanyes emboirades s'elevan
comencen les fronteres del meu regne,
i aquests núvols que fugen cap a migdia
cerquen el llunyà oceà de França.
Núvols lleugers! Mariners dels vents!
Qui pogués vagar amb vosaltres, navegar amb vosaltres!
Porteu la meva tendra salutació al país de la meva joventut!
Estic captiva, estic encadenada,
ah, no tinc cap altre ambaixador!
El vostre camí pels cels és lliure,
no sou súbdits d'aquesta reina.

Allà un pescador amarra el seu bot!
Aquest miserable estri podria alliberar-me,
em portaria veloç a ciutats amigues.
Frugalment alimenta l'home tan pobre.
El podria cobrir amb abundants tresors,
faria una pesca com no n'ha fet cap altra,
trobaria la sort a les seves xarxes
si em portés amb ell en la barca salvadora.

ROBERT SCHUMANN (1810- 1856)

Gisbert Freiherr Vincke

Gedichte der Königin Maria Stuart

Poemes de la reina Maria Estuard

(Traducció d'una col·lecció d'antics poemes anglesos, atribuïts a la reina Maria Estuard)

Abschied von Frankreich

ch zieh' dahin, dahin!
Ade, mein fröhlich Frankenland,
Wo ich die liebste Heimat fand,
Du meiner Kindheit Pflegerin!
Ade, du Land, du schöne Zeit,
Mich trennt das Boot vom Glück so weit!
Doch trägt's die Hälfte nur von mir,
Ein Teil für immer bleibt dein,
Mein fröhlich Land, der sage dir,
Des andern eingedenk zu sein!
Ade, ade!

Nach der Geburt ihres Sohnes

Herr Jesu Christ, den sie gekrönt mit Dornen,
Beschütze die Geburt des hier Gebornen.
Und sei's dein Will', laß sein Geschlecht
Zugleich lang herrschen noch in diesem Königreich.
Und alles, was geschieht in seinem Namen,
Sei dir zu Ruhm und Preis und Ehre, Amen.

An die Königin Elisabeth

Nur ein Gedanke, der mich freut und quält,
Hält ewig mir den Sinn gefangen,
So daß der Furcht und Hoffnung Stimmen klangen,
Als ich die Stunden ruhelos gezählt.

Und wenn mein Herz dies Blatt zum Boten wählt,
Und kündet, euch zu sehen, mein Verlangen,
Dann teure Schwester, faßt mich neues Bangen,
Weil ihm die Macht, es zu beweisen fehlt.

Ich seh' den Kahn, im Hafen fast geborgen,
Vom Sturm und Kampf der Wogen fest gehalten,
Des Himmels heit'res Antlitz nachtumgraut.

So bin auch ich bewegt von Furcht und Sorgen,
Vor euch nicht, Schwerster. Doch des Schicksals Walten
Zerreißt das Segel oft, dem wir vertraut.

Comiat de França

Me'n vaig lluny, lluny!
Adéu-siau, alegre terra de Francònia,
on vaig trobar una pàtria molt estimada,
que tingué cura de la meva infància!
Adéu-siau, terra, bells temps,
el vaixell m'allunya de la felicitat!
Però només s'emporta la meitat de mi,
una part sempre serà teva,
alegre terra, t'ho asseguro,
i l'altra et recordarà!
Adéu, adéu!

Després del naixement del seu fill

Nostre Senyor Jesucrist, coronat d'espines,
protegeix el naixement del nou nat.
I si és el teu desig, fes que la seva nissaga
regni molt de temps en aquest reialme.
I que tot el que succeeixi en el seu nom,
sigui per a la teva glòria, llaor i honra. Amén.

A la reina Isabel

Només un pensament que m'alegra i em turmenta
tinc sempre present en la meva ment,
fent sentir les veus de l'esperança i el temor
mentre compto les hores amb inquietud.

I quan el meu cor tria aquest full com a missatger
per anunciar-vos el meu desig de veure-us,
car li manca la força per dir-ho,
llavors, germana estimada, m'agafen nous temors.

Veig la barca, ben protegida pel port,
a recer d'onades i tempestes,
quan la nit ha enfosquit l'alegre faç del cel.

També jo sóc presa de preocupacions i de temences,
no de vós, germana, però sovint els designis del destí
esquincen la vela d'aquell en el qual més confiem.

TEXTOS

Abschied von der Welt

Was nützt die mir noch zugerness'ne Zeit?
Mein Herz erstarb für irdisches Begehren,
Nur Leiden soll mein Schatten nicht entbehren,
Mir blieb allein des Todesfreudigkeit.

Ihr Freunde laßt von eurem Neid:
Mein Herz ist abgewandt der Hoheit Ehren,
Des Schmerzes Übermaß wird mich verzehren,
Bald geht mit mir zu Gabe Haß und Streit.

Ihr Freunde, die ihr mein gedenkt in Liebe,
Erwägt und glaubt, daß ohne Kraft und Glück
Kein gutes Werk mir zu vollenden bliebe.

So wünscht mir bess're Tage nicht zurück,
Und weil ich schwer gestraft werd' hienieden,
Erleht mir meinen Theil am ew'gen Frieden!

Gebet

O Gott, mein Gebieter,
Ich hoffe auf dich!
O Jesu, geliebter,
Nun rette du mich!
Im harten Gefängniß
In schlimmer Bedrängniß,
Ersehne ich dich;
In Klagen dir klagend,
Im Staube verzagend,
Erhör', ich beschwöre
Und rette du mich!

Comiat del món

De què em serveix el temps que encara em resta?
El meu cor ha mort pels afanys terrenals,
només el sofriment acompanyarà la meva ombra,
la mort és l'única alegria que em resta.

Vosaltres, amics, deixeu les vostres enveges:
el meu cor s'ha apartat dels honors de la grandesa,
em consumeix l'excés de sofriment,
i l'odi i les lluites aviat m'acompanyaran a la tomba.

Vosaltres, amics que recordo amb amor,
penseu i creieu que sense voluntat i sort,
cap obra bona es podria considerar acabada.

No desitgeu que tornin per a mi millors dies,
i ja que haig d'ésser severament castigada,
que voli la meva ànima cap a la pau eterna!

Pregària

Oh, Déu, mon sobirà,
confio en Tu!
Oh, Jesús estimat,
salva'm!
En la dura presó,
en greu destret,
em dirigeixo a Tu;
implorant, plorosa,
desanimada en la misèria,
escolta'm, t'ho imploro,
i salva'm!

GABRIEL FAURÉ (1845- 1924)

Paul Verlaine

Prison

Le ciel est, par-dessus le toit,
Si bleu, si calme!
Un arbre, par-dessus le toit
Berce sa palme.

La cloche, dans le ciel qu'on voit,
Doucement tinte.
Un oiseau sur l'arbre qu'on voit,
Chante sa plainte.

Presó

El cel és, damunt del sostre,
tan blau, tan tranquil!
Un arbre, damunt del sostre,
bressola la seva palma.

La campana, en el cel que es veu,
sona dolçament.
Un ocell en l'arbre que es veu,
canta la seva queixa.

TEXTOS

Mon Dieu, mon Dieu, la vie est là
Simple et tranquille.
Cette paisible rumeur-là
Vient de la ville.

-Qu'as-tu fait, ô toi que voilà
Pleurant sans cesse.
Dis, qu'as-tu fait, toi que voilà,
De ta jeunesse?

Charles Grandmougin

Toujours

Vous me demandez de me taire,
De fuir loin de vous pour jamais
Et de m'en aller, solitaire,
Sans me rappeler qui j'aimais!

Demandez plutôt aux étoiles
De tomber dans l'immensité,
À la nuit de perdre ses voiles,
Au jour de perdre sa clarté!

Demandez à la mer immense
De dessécher ses vastes flots
Et quand les vents sont en démente,
D'apaiser ses sombres sanglots!

Mais n'espérez pas que mon âme
S'arrache à ses pâles douleurs
Et se dépouille de sa flamme
Comme le printemps, de ses fleurs!

Armand Silvestre

Automne

Automne au ciel brumeux, aux horizons navrants,
Aux rapides couchants, aux aurores pâlies,
Je regarde couler, avec l'eau des torrents,
Tes jours faits de mélancolies.

Sur l'aile du regret mes esprits emportés,
-Comme s'il se pouvait que notre âge renaissè!
Parcourent, en rêvant, les coteaux enchantés
Où jadis surit ma jeunesse.

Je sens, au clair soleil du souvenir vainqueur
Refluir en bouquet les roses déliées
Et monter à mes yeux des larmes, qu'en mon cœur,
Mes vingt ans avaient oubliées!

Déu meu, Déu meu, la vida és allà
simple i tranquil·la.
Aquest plàcid rumor d'allà
ve de la ciutat.

Què has fet, que et veus
plorant sense parar.
Dignes, què has fet, dignes,
de la teva joventut?

Sempre

Em demaneu que calli,
que fugi lluny de vos per sempre
i que me'n vagi, solitari
sense recordar a qui estimava!

Demaneu més aviat a les estrelles
que caiguin en la immensitat,
a la nit que perdi els seus vels,
al dia que perdi la seva claredat!

Demaneu a la mar immensa
que assequi les seves grans ones,
i als vents quan es tornin bojós,
que encalmin els seus ombrívols sanglots!

Però no espereu que la meua ànima
s'arrenqui els seus pal·lids dolors
i es despulli de la seva flama
com la primavera de les seves flors!

Tardor

Tardor de cel boirós, d'horitzons entristidors,
de postes de sol ràpides, d'aurores esblanqueïdes,
contemplo passar, amb l'aigua dels torrents,
els teus dies fets de melangies.

Sobre l'ala de la pena els meus esperits irritats,
com si es pogués fer renèixer la nostra edat!
recorren, somniant, els turons encantats
on un dia somrigué la meua joventut.

En el clar sol del record vencedor sento
reflorir en un ram les roses separades,
i pujar als meus ulls unes llàgrimes, que en el meu cor,
els meus vint anys havien oblidat!

ROBERT SCHUMANN (1810- 1856)

Robert Burns (Traducció alemanya de Wilhelm Gerhard)
Hochländers Abschied

Mein Herz ist im Hochland,
Mein Herz ist nicht hier;
Mein Herz ist im Hochland,
Im Waldes Revier.

Dort jagt es den Hirsch
Und verfolgt das Reh;
Mein Herz ist im Hochland,
Wohin ich auch geh!

Leb wohl, mein Hochland,
Mein heimlicher Ort!
Die Wiege der Freiheit,
Des Mutes ist dort.

Wohin ich auch wandre,
Wo immer ich bin:
Auf die Berg, auf die Berge
Zieht es mich hin.

Lebt wohl, ihr Berge,
Bedecket mit Schnee!
Lebt wohl, ihr Täler,
Voll Blumen und Klee!

Lebt wohl, ihr Wälder,
Bemoostes Gestein,
Ihr stürzenden Bächlein
Im farbigen Schein!

Robert Burns (Traducció alemanya de Wilhelm Gerhard)
Hochländisches Wiegenlied

Schlafe, süßer, kleiner Donald,
Ebenbild des großen Ronald!
Wer ihm kleinen Dieb gebat,
Weiß der edle Clan aufs Haar.

Schelm, hast Äuglein schwarz wie Kohlen!
Wenn du groß bist, stiehl ein Fohlen!
Geh die Ebne ab und zu,
Bringe heim 'ne Carlisle-Kuh.

Darfst in Niederland nicht fehlen;
Dort, mein Bübchen, magst du stehlen;
Stiehl dir Geld und stiehl dir Glück,
Und ins Hochlands komm zurück.

Comiat de les Terres Altes

El meu cor és en les Terres Altes,
el meu cor no és aquí.
El meu cor és en les Terres Altes,
en els vedats dels boscos.

Allà he caçat el cérvol
i he perseguit el cabirol.
El meu cor és en les Terres Altes,
arreu on vagi!

Adéu-siau, Terres Altes,
el meu indret nadiu!
Bressol de la llibertat,
allà es troba el valor.

A tot arreu on vagi,
a tot arreu on sigui,
sentiré l'atret
de les muntanyes.

Adéu-siau, muntanyes,
cobertes de neu!
Adéu-siau, valls
plenes de flors i trèvols!

Adéu-siau, boscos,
pedres molsores,
rierols que us precipiteu
amb brillants colors!

Cançó de bressol de les Terres Altes

Dorm, dolç petit Donald,
noble imatge del gran Ronald!
Pels teus cabells es reconeix el noble clan
de qui et va infantar, petit lladre.

Brivall, tens el ullets negres com el carbó!
Quan siguis gran robaràs un pollí,
aniràs amunt i avall per la prada,
i portaràs a casa una vaca de Carlisle.

No t'has de perdre per les Terres Baixes,
allà, fill meu, només has de robar.
Roba diners, roba felicitat,
i torna a les Terres Altes!

TEXTOS

Hans Christian Andersen (traducció alemanya d'Adalbert von Chamisso)

Muttertraum

Die Mutter betet herzig und schaut
entzückt auf dem schlummernden Kleinen.
Er ruht in der Wiege so sanft und traut.
Ein Engel muß er ihr scheinen.

Sie küßt ihn und herzt ihn, sie hält sich kaum.
Vergessen der irdischen Schmerzen,
Es schweift in die Zukunft ihr Hoffnungsraum.
So träumen Mütter im Herzen.

Der Rab indes mit der Sippschaft sein
Kreischt draußen am Fenster die Weise:
Dein Engel, dein Engel wird unser sein,
Der Räuber dient uns zur Speise.

Heinrich Heine

Allnächtlich im Traume

Allnächtlich im Traume seh' ich dich,
Und sehe dich freundlich grüßen,
Und laut aufweinend stürz ich mich
Zu deinen süßen Füßen.

Du siehest mich an wehmütiglich
Und schüttelst das blonde Köpfchen;
Aus deinen Augen schleichen sich
Die Perlenrännentröpfchen.

Du sagst mir heimlich ein leises Wort
Und gibst mir den Strauß von Cypressen.
Ich wache auf, und der Strauß ist fort,
Und's Wort hab' ich vergessen.

Justinus Kerner

Alte Laute

Hörst du den Vogel singen?
Siehst du den Blütenbaum?
Herz! kann dich das nicht bringen
Aus deinem bangen Traum?

Was hör ich? Alte Laute
Wehmütiger Jünglingsbrust,
Der Zeit, als ich vertraute
Der Welt und ihrer Lust.

Die Tage sind vergangen,
Mich heilt kein Kraut der Flur;
Und aus dem Traum, dem bangen,
Weckt mich ein Engel nur.

Somni de mare

La mare ora fervorosa i contempla embadalida
el petit dorment.
Descansa en el bressol tan dolç i confiat!
Li ha de semblar un àngel!

El besa i l'abraça, a penes pot contenir-se,
ha oblidat totes les penes terrenals,
i adreça cap el futur els seus somnis esperançats,
com somnien els cors de les mares.

Mentrestant el corb, amb tota la seva trepa,
gralla la seva cançó des de fora la finestra:
el teu àngel, el teu àngel serà nostre,
i ens servirà d'aliment!

Cada nit en somnis

Cada nit et veig en somnis,
et veig saludar-me amablement,
jo ploro vivament i em llenço
als teus dolços peus.

Tu em mires melangiosa
i mous el teu capet ros;
dels teus ulls surten furtives
les gotes perlades de les teves llàgrimes.

Em dius secretament una dolça paraula
i em dones un ram de xiprers.
Quan em desperto, el ram no hi és
i he oblidat la paraula.

Sons antics

No sents cantar els ocells?
No veus els arbres florits?
Cor meu! no pot, això, distreure't
del teu somni inquiet?

Què sento? antics sons
d'un melangiós cor jovenívol,
del temps en que jo creia
en el món i els seus plaers.

Han passat els dies,
i no em cura cap herba del camp;
i del meu somni, l'inquiet,
només un àngel em despertarà.

TEXTOS

Friedrich Halm

Geisternähe

Was weht um meine Schläfe
Wie laue Frühlingsluft,
Was spielt um meine Wangen
Wie süßer Rosenduft?
Es ist dein holder Gedanke,
Der tröstend mich umspielt,
Es ist dein stilles Sehnen,
Was meine Schläfe kühlt!

Und was wie Harfenklänge
Um meine Sinne schwirrt,
Mein Name ist's, der leise
Von deinen Lippen irrt.
Ich fühle deine Nähe!
Es ist dein Wunsch, den Geist,
Der mich aus weiter Ferne
An deinen Busen reißt.

Proximitat espiritual

Què alena en el meu son,
com una brisa suau de primavera?
Què juga en les meves galtes
com un dolç aroma de rosers?
És el teu tendre record,
que juga amb mi consolador,
és el teu callat enyorament,
el que refresca el meu son!

I el que vibra en la meva ment,
com suaus tonades d'arpa,
és el meu nom, que blanament
erra pels teus llavis.
Sento la teva proximitat!
Són els teus disegs, el teu esperit,
que des de la llunyania
m'empenyen cap el teu pit.

Friedrich Rückert

Mein schöner Stern

Mein schöner Stern!
Ich bitte dich,
O laße du
Dein heitres Licht
Nicht trüben durch
Den Dampf in mir,
Vielmehr den Dampf
in mir zu Licht,
Mein schöner Stern,
Verklären hilf!

Mein schöner Stern!
Ich bitte dich,
Nicht senk' herab
Zur Erde dich,
Weil du mich noch
Hier unter siehst,
Heb' auf vielmehr
Zum Himmel mich,
Mein schöner Stern,
Wo du schon bist!

La meva estrella més bella

Estrella meva la més bella,
t'ho prego,
no deixis
que les meves bafarades
entelin
la teva llum serena,
ajuda'm més aviat
a convertir,
estrella meva la més bella,
les bafarades en llum!

Estrella meva la més bella,
t'ho prego,
no et submergeixis
en la terra,
perquè em veus encara
aquí a baix,
eleva'm més aviat
fins al cel,
estrella meva la més bella,
on tu ja ets

Traducció dels poemes al català de Manuel Capdevila i Font, excepte *Sílvia Pujalte Piñán.

Cicle a la Filmoteca: "Franz Schubert al cinema: 2a edició"

L'any passat, tot just acabada la Schubertiada a Vilabertran, vam continuar escoltant la música de Schubert a la Filmoteca de Catalunya. El cicle "Franz Schubert al cinema" va programar cinc pel·lícules que, bé com a part de la trama, bé com a part de la banda sonora, tenien el músic com a protagonista. La Filmoteca ha programat per enguany un segon cicle al voltant de la figura de Schubert amb les següents pel·lícules:

E la nave va (1983, F. Fellini)	5/09 (17:00 h) i 9/09 (19:30 h)
The Hunger (1983, Tony Scott)	7/09 (17:00 h) i 9/09 (22:00 h)
La belle meunière (1949, M. Pagnol)	6/09 (17:00 h) i 8/09 (21:30 h)

AGRAÏMENTS

Amb l'ajut de

Caixa d'Enginyers

Audi

Autopodium

Girona - Olot - Figueras - Lloret de Mar

DES DE 1773

PERE VENTURA

CAVA

Amb la col·laboració de

COSTA
BRAVA
GIRONA
FESTIVALS

Mitjans col·laboradors

Partners internacionals

SCHUBERTÍADA VILABERTRAN 25 ANYS

www.schubertiadavilabertran.cat

Amb el suport de _____

Generalitat de Catalunya
**Departament
de Cultura**

GOBIERNO
DE ESPAÑA

MINISTERIO
DE EDUCACIÓN, CULTURA
Y DEPORTE

Ajuntament
de Figueres
Alt Empordà

Diputació de Girona

Ajuntament de Vilabertran

Patrocinador principal _____

B Sabadell
Fundació

Organitza _____

Amb el patrocini de _____

abertis

Damm
Fundació

**JOVENTUTS
MUSICALS
DE FIGUERES**